

แผนงานวิจัย	แผนบูรณาการวิจัยและพัฒนาพืชผักเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ
โครงการวิจัย	วิจัยและพัฒนาพันธุ์และเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิ้นเต่า
กิจกรรมที่ 1	การปรับปรุงพันธุ์และพัฒนาพันธุ์ถั่วลิ้นเต่า
ชื่อการทดลอง 1.3	ปฏิกิริยาของพันธุ์ถั่วลิ้นเต่าต่อโรคราแป้งที่เกิดจากเชื้อรา <i>Oidium</i> sp.
คณะผู้ดำเนินงาน	
หัวหน้าการทดลอง	นางสุธามาศ ฦ น่าน ^{1/}
ผู้ร่วมงาน	นางสาวศิริกานต์ ชัยนการ ^{2/} นางสาวพรอนันต์ แข็งขันธ ^{3/} นางศศิธร วรปิติรังสี ^{1/}

บทคัดย่อ

ทดสอบปฏิกิริยาการตอบสนองต่อโรคราแป้งของถั่วลิ้นเต่าจำนวน 14 พันธุ์ดำเนินการทดลองระหว่างปี 2560-2561 ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 3 ซ้ำ 14 กรรมวิธี โดยกรรมวิธีคือถั่วลิ้นเต่า 14 พันธุ์ ได้แก่ Ts001, Cs004, Ag011, Cs007, Ji008, Cs009, Ts010, Ns011, Jd013, Ns012, C101, T110, ไทซุง เบอร์ 11 และเชียงรายฝักใหญ่เบอร์ 3 ประเมินการเกิดโรคและความรุนแรงของโรคราแป้งที่แต่ละพันธุ์/สายพันธุ์แสดงออกตามดัชนีการเกิดโรค ผลการทดสอบในฤดูปลูกปี 2560 ประเมินโรคราแป้งหลังจากปลูก 91 วัน ปรากฏว่าพันธุ์ Cs007 เกิดโรคต่ำสุดเท่ากับ 46.7% รองลงไปที่พันธุ์ Cs009 และ Ts010 เป็นโรคราแป้ง 56.7 และ 86.7% ตามลำดับ ในขณะที่พันธุ์เปรียบเทียบกับอื่นเป็นโรค 100% ตรวจสอบความรุนแรงของโรคได้ผลสอดคล้องกันคือทั้ง 3 พันธุ์แสดงความทนทานต่อโรคราแป้ง โดยมีความรุนแรงโรคระดับ 2.50, 2.26 และ 3.43 ตามลำดับ ทำการทดลองซ้ำเพื่อยืนยันผลในฤดูปลูกปี 2561 ได้ผลใกล้เคียงกันปรากฏว่า พันธุ์ Ts010 เป็นโรคราแป้งต่ำสุด 63.3% รองลงไปที่ Cs007 เป็นโรค 76.7% ในขณะที่พันธุ์ Cs009 เป็นโรค 83.3% เมื่อประเมินระดับความรุนแรงโรคราแป้งของถั่วลิ้นเต่าอายุ 91 วัน หลังปลูกได้ผลไปในทางเดียวกันกับปี 2560 พบถั่วลิ้นเต่าเพียง 2 พันธุ์เท่านั้นที่มีระดับโรคต่ำแตกต่างจากพันธุ์อื่น คือ พันธุ์ Ts010 และ Cs007 เป็นโรคระดับ 1.73 และ 1.87 ซึ่งแสดงว่าทั้ง 2 พันธุ์มีคุณสมบัติทนทานต่อโรคราแป้ง อย่างไรก็ตามพันธุ์ที่แสดงปฏิกิริยาก่อนข้างทนทานต่อโรครองลงไป ได้แก่ พันธุ์ Cs009 และ Ag011 มีระดับความรุนแรงโรค 2.53 และ 3.20 ตามลำดับ ในขณะที่ถั่วลิ้นเต่าอีก 10 พันธุ์แสดงอาการอ่อนแอต่อโรคราแป้งอย่างรุนแรง โดยพบโรคระดับ 4.30-6.00

คำสำคัญ : ถั่วลิ้นเต่า ราแป้ง ปฏิกิริยาพันธุ์

รหัสการทดลอง 01-32-59-01-01-00-03-60

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

^{2/} ศูนย์วิจัยพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชเชียงใหม่

^{3/} ศูนย์วิจัยและพัฒนากาเกษตรที่สูงเลย